

BAJAI ÚJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Baja, Vörösmarty Mihály-utca
Telefonszám: 45.

Székesfehérvári és délratszabai érdekl. politikai napilap.

Feliratkozó szerkesztő:
Vitéz FEHÉRVÁRY DEZSŐ.

Előfizetés egy hónapra 30000 K.
Egyes példányszám ára 1500 K.
Megjelenik hetköznaponként délben 12 órakor.

A cseh „ideál”.

Az újra aktivitásba lépett radikális, — szocialista blokknak első szereplése a nemzetgyűlés választójogi vitájában Peidl képviselő kirohanása által szerezte vissza a maga számára azt a szomorú dicsőséget, amellyel valóban ékeskedhetnek az ellenzéki oldalon a tárgyilagosság legteljesebb hiányáról számtalanszor tanúságot tett szónok urak. A szocialista vezér nem kisebb állítást kockáztatott meg, mint azt, hogy a Magyarországtól elszakított területek impériumának új birtokosai, a körülöttünk fekvő kisanant államok olyan bőkezű jogkiterjesztéssel örvendeztettek meg leigázott fajtestvéreinket, hogy az ottan érvényre jutott demokrácia, mintegy ideálként, követendő minta gyanánt állhat fenn a magyar kormányzatnak politikai tényeivel és alkotmányos értékeivel szemben. Azt mondotta Peidl képviselő, hogy a körülöttünk fekvő államokban mindenütt nagyobb a jogkiterjesztés és szabadabb a véleménynyilvánítás közjoga, mint Magyarországon.

Nem kell elvesztenünk a túrelmünket eme tudatlanságtól, vagy szándékos rosszhiszeműségtől vezetett megállapítás hallatára, hanem mivel a hivatkozás elsősorban a cseh köztársaság területein állítólag virágzó széleskörű demokratikus jogéletre történt, vessünk egy pillantást és összehasonlítást a választójogi ottani érvényesülésének módjára, hogy rácsafoljunk Peidl képviselő vádjaira. Ó jónak, követendőnek minősítette azt a taktikát, amelyet a csehszlovák kormány folytat a megszállott területeken, valamint azt a taktikát, amelyet a jogok megadása tekintetében a környező összes országok folytatnak.

A cseh kormány a választásoknál ugyanis azt az eljárást követi,

hogy amíg a történelmi Cseh és Morvaország területén a pártok jelöltjeit csupán szűz választónak kell ajánlani s az ajánlót ki kellett bírósági személy ellenőrizni és hitelesíteni, addig a megszállott területeken az általuk Szlovenszónak, illetve Ruszinszónak nevezett tót földön, illetve rutén földön, ahol a választók az odavetényelt hivatalnokokon kívül valamilyen nyelven a kisebbségi nemzetek tagjai, magyarok, tótok, rutének, ezer ajánlonak aláírása szükséges jelöltjeik elfogadásához. Nem is szólva arról, hogy az ajánlóveket bíró helyett egy politikai tényező, a zsupán hitelesíti. A zsupánnak módjában áll az ajánlatokat kiválogatni és visszavetni, az ajánlások kiegészítését határidő megszabásával lehetetlenne tenni s ez által a cseh jelöltek ellenjelöltjeit egy erősen eltenni az uból. A cseh jogegyenlőség különbséget tud tenni a választók természetge szerint, a területek lakosságának a kormányra nézve kedvezőtlen megosztódásához képest és alkalmat nyújt a legkiválóbb jogfosztásokra, de ez Peidl „elviars” urnak ideális állapot a magyar haza határain belül érvényesülő alkotmányossággal szemben.

Azról meg aztán éjszeggel ne is emlekezzünk meg, hogy a delvidéki elnyomott magyarság a belgrádi nemzetgyűlésbe a túlságos jogkiterjesztés révén mindössze egyetlen száznegyven magyar embert tudott becsusztatni a szkupstinába, azt is egy szerb politikai párt lobogója alatt.

Vagy hivatkozzunk Nagy-Románia példás demokráciájára, melynek az ottani kormány által való érvényesülésében az urnafeltörés s nem létező oláh választói szavazatok belépése, szinte már normálisnak tekintett módzat az erdélyi magyarság szabad akaratnyilvánításának illusztrálására. Peidlé. büszkékedés ezekre az ideálokra a magyar nemzet megvetése kísér, mert jogdíj arculcsapást ismer fel az összehasonlásban.

Ki lesz az új kassai püspök?

A cseh diplomácia erőfeszítése.

Fischer-Colbrie Agoston kassai püspök elhalálásával a megüresedett püspöki szék betöltése foglalkoztatja a Felvidék és Csehország egyházi és politikai köreit. A csehek, a cseh agrár párt nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a párt egyik vezető emberét, a polsonyi polgármestert, Okanik Lajos kanonokot neveztessék ki erre a méltó-

ságra. A Szentiszkék azonban aligha fogja jóváhagyni Okanik kinevezését. A legkomolyabb jelölt Hlinka András nemzetgyűlési képviselő, aki azonban állítólag nem fogadja el a méltóságot. A felvidéki magyar párt jelöltje Tost Barna kassai prepost kanonok. Ez utóbbi kinevezése volna méltányos, mert a kassai lakosság nagyjából magyar.

Kombinációk Budapest polgármesterségei körül.

Bpest, máj. 29. — Meg nem erősített hírek terjednek, hogy Budapest főpolgármesterévé Huszár Károly nemzetgyűlési képviselőt, a Ház alelnökét fogják kinevezni, polgármester Ripka Nándor, alpolgármester Márkus Jenő lenne. Hivatalos helyről még nem nyilatkoztak a híresztelésekről. Ugy hiszik, hogy a budapesti

polgármesterségek ügyében Bethlen István miniszterelnök csak genfi útja után fog dönteni.

A kispesti Wekerle-telep szövőiskolájából 30 millió értékű árut loptak el.

A bácsi egyetemet kommunista tüntetések miatt bezárták.

Tíz esztendei orosz hadifogság után itthon.

Látogatás a hadifogságból hazaérkezett Herr Györgynél. — A magyar művész 10 esztendő hadifogsága. — Rachmaninow Skrejabin és Kalidnikow igazi interpretálója.

— Saját tudósítónktól. —

Dosztojewszkijjal együtt borulok le előtte szerződő emberiség. Szeret borzadály s tisztelettel szemlélem a megtépett, roncsolt ifjúságokat, ezeket a legregikusabb emberi életeket, a gyermekek napsütéses boldogságától megfosztottakat. A szinten megszervezésük után ösztönös izgalommal fogok bemutatásodhoz, az életnek legnagyobb hajótörése 10 esztendő Szibéria, orosz hadifogság.

Herr György 36 esztendő zeneművész (hegedű és zongora) és zeneköltő a bajai közismert és közmegbecsülésre érdemes Som-

mer familia megkerült hozzátartozója. Mint nagybecskerek főgimnáziumi tanár vonult be 1914-ben a háború kitérőrekor a 29-es közös gyalogezredhez. 1915. augusztusában esett orosz fogságba sebesülten a Zlota Lipa menti harcokban, mint hadnagy. Az orosz szibériai hadifogoly lagerek majdnem mindegyikébe elsodorta sorsa. Volt Cserkassiban, Darnica, Kiew, Finnben, Brianszk, Moszkva, Omszk-Tomszk mint hadifogoly állomásai voltak, az újabb és újabb nagy éhezések, a világból való kivétel-ségek állomásai. Mindenütt sz-

Fehér cipők reklám áron!

Szandálok, tenniscipők rendkívül olcsón.

KATTABINKA JÓZSEF és FIA

Telefonszám: 206.

cipőáruházában.

Telefonszám: 206.

LÁZÁR SÁMUEL

VÖRÖSMARTY-UCCA 8.
(Központival szemben.)

OPTIKA

szemüvegek, csipetők eredeti (védjegyes) Zeiss és Meniscus lencsékkel. Receptmunkák s javítások gyorsan, pontosan s olcsón készülnek. :-:

FÉNYKÉPÉSZETI

cikkek és készülékek nagy raktára, szakfényképezésnek külön nagybani osztály. Gyári árból nagy árengedemény.

SPORTSZEREK

footballok, football cipők, vívófelszerelések, raketek, tennilabdák, boxfelszerelések stb. A világhírű Liga Serum készítmények délmagyarországi egyed-árusítása. :-:

RÁDÓ KÉSZÜLÉKEK

salkatrézszek, villamossági anyagok, erős és gyengeáramu szerelések legolcsóbb napi áron.

Betegápolási cikkek, gummiaruk, kötszerek, „Tetra” Hygienikus babakelengyék nagyválasztékban Szabadalmazott „Compress” haskötők mérték után készülnek.

tett fiatalos energiájából, a nagy akarásból, egészséges kedélyéből táborról táborba melyekben lopodzott be a komor gond a hadifoglyokat annyira jellemző buskmorság. A forradalom Tomszban érte 1917. elején. Itt kezdődött az orosz bélpoklos forradalmas fel-fordultsághoz való kivetettsége. Hogy mit jelentett ez az élet egy hadifogoly magyar tiszt számára, azt csak azok tudják elképzelni, akik átéltek szintén az orosz élet feborulásának poklos viszonyait. Jelentett ez kivetett kutya módjára való lealáztottságot, nélkülözést, nagy éhezéseket, az életbiztonság teljes hiányát, jelentett mindent, ami emberi szenvedésnek nevezhető, jelentette a fiatal magyar hadifogoly részére a teljes megsemmisülést, abban az esetben ha nem volt erős az illető. Hogy hányan bírták ki mindezt, arról beszélnek a szibériai hadifogoly temető gyönyörű magyar nevekkel ékesített fejfái, az orosz börtönök és tébolydák, a szibériai őserdők és steppék, melyekbe annyi rengetegen menekültek fel-dult, reménytelen életükkel a szibériai magyar hadifogoly tiszték és legénység.

Herr György hadnagy az erősebbekhez tartozhatott. Mint kiváló képességű muzsikussal, valamennyi táborban a zenei élet irányítója volt. A hadifogoly táborok megsemmisítése után pár társával szegődött kávéházi muzsikussal (egy széleslátókörű hatalmas intelligenciájú magyar művész mint duhaj kozákok muzsikusa keresi meg a betevőt; fel-emelő foglalkozás lehetett! Igen ilyenkor érezte az ember hivatottságának, képzettségének megcsufolását.) és volt minden, aminek egy hadifogoly tisztnek kellett lenni, hogy becsülettel fentartassa magát. Az orosz szénbányák, vasutépítések, kikötők emlékezni fognak sokáig a gondterhelt arcu hadifogoly tiszt munkásokra. Herr György mint muzsikussal sikert ért el, mert színházhoz került zenésznek. Több színháznál játszott, dirigált, míg az orosz zeneiskola tanára nem lett. Innen szökött, de elfogták. A szökést később 6 szor megismételte, de mindannyiszor siker telennél. Sok hányódás után Moszkvában az operai zenekarba jutott, melynek később koncert mestere lett.

Mint operai vezérhegedűsnek Moszkvában előkelő művészi neve

Leszállította a kamatlábat a Nemzeti Bank és a Pénzintézet

A Nemzeti Bank tegnaptól kezdve leszállította a kamatlábat 11 percentről 9 re. A mai naptól kezdődően a Pénzintézet Központ is 10-13 százalakra mérsékli a kamatlábat az eddigi 12-16 helyett. Mint értesülünk, a fentiek hatása alatt a budapesti pénzintézetek is lényegesen csökkentik a kamatot. A fővárosi pénzintézetek példáját követik, majd a vidéki bankok is, a kereskedelem, ipar és mezőgazdaság megelégedésére.

volt. Később a Novó-Nikolajevszki operának az élere jutott. Majd ismét a moszkvai zenekar vezérhegedűségeként élt művészetének. Mint a legujabb orosz zenei nagyságok legjobb interpretálóját több koncertet adott. A hazajövetel eshetőségétől minden egyes adott esetben elzárta és mint tuszt tartották számon. Ez év tavaszán végre sikerült megváltása. Április 11-én indult Moszkvából, 18-án Lengyelországon keresztül Budapestre érkezett. Es most Baján van. Hozzá tartozói örömapokat élnek és szeretetükkel övezik a megváltott fiukat, a magyar művészt.

Igen, itt ül előttem az orosz hadifogolytárs, közös szenvedések megélője. Tíz esztendőss hadifogóságának egyes fázisait oroszul meséli irodalmi orosz-szlovákiai dialektusban (7 nyelvet beszél precizer). A művész kéresemre zongorához ül, először Kalimikov Elegie-ját játsza, utána Rachmaninowot (2 opuszát is) s legvégül Skrejabint, az orosz modern zene lánglelkű fiatalon tragikus végű mesterét szólaltatja meg csodás művészetével.

A tipikusan orosz akkordok mélyeséges fajdalommal elvenit meg előttem a 80 tornyos kis 3000 lakosú orosz városkát, az én hadifogoly kálváriám első stációját, a bánatosan zengő orosz fenyőerdőket és mindent ami emlékemben orosz maradt még és a zene végeztével azonos szenvedések rokon lelkvel sóhajtok fel. Szemeiből elővibrál a gondolat. Fájdalmas nagy tragikus álom véged van már! Itthon vagyok, megszabadultam!

Gárdonyi Ferenc.

Egy érdekes sajtópör a Bajai Ujságban megjelent memoárról.

„Forradalmi emlékeim” cím alatt tavaly adta ki munkatársunk, Boróczy Kálmán dr. egy politikai tanulmányát, mely érdekes világot vetett a forradalmi idők alakjaira és történéseire konzervatív szempontból. Ezt a munkát, mely eredetileg a Bajai Ujságban jelent meg folytatásokban, s mely a komolyabb fórumok elismerését vívta ki, érdekelte oldalról megítádták és megállapításait meghazudolni igyekeztek.

Irói gárdánk részére is erkölcsi elégtételt, hogy az alaptalan hírlapi támadás miatt Boróczy Kálmán dr. által indított sajtópörben Boróczy dr. teljes elégtételt nyert, amennyiben a május 12-iki budapesti törvényszéki tárgyaláson (a Schadt tanács előtt) a támadó cikkek szerzője Czebe László összes állításait visszavonta alább közölt nyilatkozata szerint.

Nyilatkozat. A „Magyar Falu” 1924. május 18. június 1 és 15-iki számaiban „Forradalmi és ellenforradalmi hazugságok” címmel írt cikkeimben foglalt sértő állításokat és kifejezéseket dr. Boróczy Kálmán bajai ügyvédrel mint a „Forradalmi emlékeim” című röpirat írójáról téves információk alapján írtam. Állításomat visszavonom s azokért és sértő kifejezéseimért őszinte sajnálkozásomat fejezem ki annál inkább, mivel a röpirat szerzőjét egyéni intaktségében sérteni nem akartam s úgy korrektségéről mint objektivitásáról meggyőződést szereztem. Czebe László.

— Albrecht királyi herceg Bátaszéken és Szekszárdon Albrecht királyi herceg Bajáról Bátaszékre utazott át, ahol az állomáson dr. Ery Márton, Tolna vármegye alispánja és Szongot Edvin járási főszolgabíró fogadták. A királyi herceg és kísérete megtekintette a kézimunka kiállítást, majd a helyi vöröskereszt egyesület által rendezett diszeloádást. Este nyolc órakor a főherceg Szekszárdra utazott. Az állomáson Wendl István polgármester és a cserkészek diszcsapata fogadta. A vármegyeházára hajtatott, ahol Jankó Ágoston üdvözölte. Este 9 órakor a Kaszinóban bankett volt. Másnap az ifjúsági vöröskereszt csoportot tekintette meg a királyi herceg.

Leventék színelőadása Garán.

— Garai tudósítónktól. —

E hó 24-én kellemes esté: szereztek a garai közönségnek a leventék az ő színelőadásukkal. A „Cigány” című népszínművet adták elő a zsupolt iskola teremben. Bár a közmondás azt tartja: „Minden kezdet nehéz”, ezt még sem lehetett Leventéinkre alkalmazni, mert valamennyien bár német anyai szülők gyermekei mégis oly ügyesen játszottak, mintha a szírpád már régi ismerősök lett volna. Kiváltak mégis Stercel Brunó és Zority János, kik közül előbbi németországi, utóbbi pedig bonyevác létere oly jól adták magyar szerepeiket. Elsőrangban adta szerepét a „cigányi” Lóob Sándor és „Gyurit” Lóob Nándor tanító, aki a leventék oktatója és a darab rendezője is volt.

A női szereplők közül kiváltak „Rebeka”, Vukmann Emília, aki igen bájos volt az ő zsupoltjós szerepében. Továbbá Ettl Izuska, ki áterezte szerepét. A többi leány szereplők is hevesek voltak s jól játszottak. A darabot szombaton és vasárnap újra fogják előadni. Nemcsak az anyagi de az erkölcsi siker is buzdítsa leventéinket, hogy: „Előre”!

Egy jelen volt.

Zürichi jegyzes.

(1925. május 29. délelőtt.)

Zürichben 100 magyar koronáért 0'0072³/₄ svájci frankot fizettek.

A Magyar Nemzeti Bank

hivatalos árfolyamai május 29. délelőtt.

Egy darab	Eladás Vétel	
	magyar korona	
Dollár	70890	71320
Dinár	1166	1174
Szokol	2107	2119
Lei	336	338
Német márka*	16885	16984
Lira	2816	2834
Angol font	844.000	847.000
Osztrák korona	99 80	100 40
Svájci frank	13735	13819
Lengyel márka		
Hollandi forint	28530	28706
Francia frank	3676	3600
Napoleon ar.		

*A jegyzés egybillió papírmárkára vonatkozik.

BAJAI BÉRAUTÓ VÁLLALAT :.

Mátyás király-tér 8.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

Idéiglenes telefon hívó 164.

CIPÉSZ ÜZLET.

Szives figyelmüket felhívom cipész-üzletemre, hol szakszerűen készítek mindennemű hibás lábakra cipőt, mit egy rendelés bizonyít, hogy bármily kényes igényeknek is megfog felelni, mit számos elismerőleveli is igazol. Működésim még a budapesti elsőrendű cipész mesterek soraiba tartoztam, a m. kir. Miniszter ur által 1908. évben a gyéri és bécsi kiállítások megtekintésére jutalomban részesültem a cipészipar fejlesztése céljából, amelyet kitüntetésem is bizonyítanak. — Kérve szives pártfogásukat, maradtam tisztelettel

HEGEDŰS JÁNOS cipész-mester, Baja, Szent Antal-u. 57

Üzletáthelyezés.

Ernyőkészítő játék
és
rövidáru üzletemet
Erzsébet királyné-utca 17. sz.
alá helyeztem át. Raktáron
tartok: Női és gyermek ha-
rnyókat férfi és női fehér-
neműt, divat ernyőkben a
legnagyobb választék. Kézi-
munka előnyomást, Ernyő
áthuzásokat, átalakításokat
és javításokat a legpontosab-
ban készítek. — Tisztelettel
Városi Ferencné Klíma Mária.

Háztelkek

Szent Antal-utcában,
Szeremlei-utcában,
Korsós-utcában,
Patak-utcában,
Szentjánoson
eladók.

VITÉZ FEHÉRVÁRY DEZSŐ
ingatlanforgalmi irodája, Baja
(Hangya szövetkezet)

**Magyar-szorb
fordító iroda**

Toth Kálmán-utca 21. sz. a.
LUKIN SANDOR
kir. törvényeszkí bítes tolmács.

Értesítem

a mélyen tisztelt vendégeimet, hogy
Wieni tanulmányutamból haza ér-
keztem és egyben szives tudomá-
sukra hozom, hogy üzletem ben-
újbul **MOLNÁR EMMI** manikűröz.
Szives pártfogásukat kérve
hiváló tisztelettel

KEMÉNY JÓZSEF
hölgyfodrász.

Egy erős, 6 lóerős, magánjáró
ujjonnan kijavított
cséplő garnitúra
teljesen felszerelve sürgősen igen
jutányos áron eladó. — Bővebbet
Erzsébet királyné-utca 85. szám.

Gazdák figyelmébe!

Fordson-traktor-

ral próbaszantast és cséplőgép
vontatást mutatnak be pünkösdi
hétfőjén Halason

Skribanek Mihály

birtoán. Az érdeklődők ott meg-
tekinthetik, amelyre ezton hívjuk
fel a gazdák figyelmét.

**Jóminőségű
butor olesón**

csakis

Asztalosmesterek butoresarnokában szerezhető be.
Matyás király-ter 6. sz.

Mély kútfúrást

bárhol jutányosan vállalom. Cse-
kely költséggel bárhol kitűnő bő-
vizű kútat létesítek, tővebb felvi-
lágosítással s költségvetéssel díj-
talanul szolgál Varga Ferenc
gépgyár, Mohács.

ELADÓ

egy Hofherr 4 HP. magánjáró
cséplőgarnitúra
olyan mint az új, külön-féle
benzin és nyersolaj

motorok

és magányos magánjáró
lokomobilok
4 es, 6-os. Megtekinthetők
Malagurszky Ferenc
gépgyárában, Baja, Buda-
pesti-ut 8-10. szám.

Tisztelettel értesítem a n. é.
közönséget, hogy

társas-kocsi

járatom Kalpantner vendég
lőtől, varosháza, Központi
szálló, járásbiróság, szesz-
gyár, állomásról hajóállomá-
sig és vissza minden hajó
indulás kor rendelkezésre áll.
Hajó indulás előtt fél órával
indul Kalpantner vendégtől.

VITELDIJ 5000 KORONA.
Megindul pünkösdi vasárnap
Tisztelettel

FALUSI NANDOR.

Éjjeli inspekción

május 25-től június 1-ig
reggeli fél 8 óráig és vasárnap
debtán nyitva.

Dr. GEIRINGER JÁNOS
gyógyász.

**Elsőrendű anyagból készült
butort jó állással**

csakis

SZABÓ FERENC
asztalosmesternel kaphat.

Készít az asztalos ipar terén épületről, butor-
ról, iroda stb minden egyéb szakmunkáról izlé-
ses rajzot, megtervez teljes berendezéseket.

Interzia készitést vállalom.

A gondos háziasszony

süt, főz, vasal.

Díjtalan felvilágosítás a gásgyárban.